

„My koupíme, vy platíte.“ Poláci zbrojí. Účet chtějí společný

- CZ24 News | 2. května 2023

ČESKO: V ČR Poslanecká sněmovna nedávno odhlasovala povinná dvě procenta na obranu. Jenže Poláci chtějí dávat rovnou čtyři. Objednali si například víc HIMARSů, než je teď na celém území USA. Kde na to vezmou? Vláda neví, ví jenom, že za chvíli jsou volby. Objevil se nápad, že by za polské zbrojení mohli zaplatit „západní spojenci“ a že by Polákům měla pomoci Evropská unie a NATO. Zbraně by Poláci chtěli americké, nelépe ovšem kdyby je vyráběli doma. S výrobou v USA je to totiž na štíru.

Válka na Ukrajině opět odstartovala zbrojení v Evropě a ve Spojených státech, které bylo do té doby utlumené a soustřeďovalo se především na zbraně používané v asymetrických konfliktech. Český parlament například schválil povinné výdaje 2 % HDP na obranu. Ještě ambicioznější plány mají Poláci. Podle [Financial Times hodlají na obranu dát nikoliv dvě procenta HDP, ale rovnou čtyři](#). Na podzim totiž proběhnou v zemi parlamentní volby a Ukrajina a bezpečnostní situace budou bezpochyby důležitá témata.

Polská opozice nekritizuje plány na posílení obrany. Ale trefuje se do toho, že vláda nemá plán, jak za zvýšené zbrojní výdaje zaplatit. Období levného půjčování totiž pomalu končí. Polské výdaje přitom byly v NATO třetí největší, k poměru k HDP. Před nimi byly akorát Spojené státy a Řecko.

Mimo jiné Polsko plánuje pořídit za 10 miliard dolarů raketomety HIMARS od firmy Lockheed Martin. Financial Times přitom poznamenává, že objednávka na 500 těchto raketometů je větší, než kolik jich je momentálně v celých Spojených státech. Kromě toho chtějí Poláci stíhačky F-35, Apache helikoptéry, tanky Abrams a další protivzdušné systémy Patriot. Ale nejsou to jen Spojené státy, Polsko se stalo také jedním z největších zákazníků Jižní Koreje, když dle FT uzavřelo obchod za 5,8 miliard dolarů na nákup tanků a houfnic.

Generál ve výslužbě Waldemar Skrzypczak už se nechal slyšet, že vláda myslí jenom na volby. A cílí jen na 8 milionů polských důchodců, kteří mají strach o své bezpečí, ale nestará se o mladou generaci, která mamutí účet bude muset zaplatit. V mezíchcase polská vláda kritizuje ty, kdo nechtějí poslat vojenskou techniku Ukrajině, například Německo a Francii.

Podmínky vojenských kontraktů se v Polsku nezveřejňují a financují se ze zvláštního fondu na mimořádné výdaje. Není tak jasné, kde se budou zbraně pro Polsko vyrábět či kolik bude stát úprava letišť na nové stroje, případně jaké budou další náklady. Při návštěvě továrny na tanky v USA premiér Morawiecki uvedl, že už se jedná o zřízení opraváren pro tanky Abrams, které má Polsko začít dostávat od června. A kromě toho by Polsko mělo začít vyrábět i munici pro tyto tanky. Vysloužilý generálmajor Bogusław Pacek to komentoval tak, že vláda sice prohlašuje, že v Polsku díky tomu vzniknou nová pracovní místa, ale on neví, zda je to reálné, nebo jen zbožné přání.

Polská vláda každopádně míní, že vyrábět v zemi zbraně ekonomice pomůže a že licencované zbraně pak budou moci prodávat dalším zemím. A i když se velikostí nevyrovná Spojeným státům, zbrojní sektor by měl do budoucna být v Polsku klíčový. Polsko už vyrábí vlastní samohybné houfnice, protivzdušné střely a bojová vozidla pěchoty, kromě toho také ruční zbraně a noktovizory.

Polský ministr zahraničí Marcin Przydacz uvedl, že pokud budou finanční trhy nadále rozkolísané, tak by za zbraně NATO umístěné v Polsku mohli zaplatit „západní spojenci“. „Můžeme si to dovolit?

Nemáme jinou možnost," prohlásil a dodal: „Věříme, že jak EU, tak NATO by nám měly aktivněji pomáhat při uskutečnění.“

Nicméně, se zbrojením to může být obtížné, zvláště pokud některé země hodlají jako dodavatele zvolit USA. [Jak píše deník Wall Street Journal, před dvěma lety](#) (tedy ještě před válkou na Ukrajině – pozn. red.) v USA explodovala továrna na výrobu černého střelného prachu. Jedná se o základní surovinu pro náboje, minometné i dělostřelecké granáty i střely Tomahawk s plochou dráhou letu. Nepoužívá se jí moc, ale není nahraditelná. Při explozi se nikomu nic nestalo, ale továrna stále není v provozu.

Po konci studené války přišly na výrobce ve zbrojním sektoru těžké časy. Z původních osmi výrobců letadel zbyli tři. Velké lodě místo osmi firem vyrábějí už jen dvě a rakety a naváděné střely vyrábí pro Pentagon už jen tři výrobci. Nutné součástky často vyrábí jen jeden výrobce a jeden incident může produkci zcela zastavit. Což je z pochopitelných důvodů problém, když se USA snaží dodávat zbraně a munici Ukrajině nebo vyzbrojit Tchaj-wan před případnou konfrontací s Čínou. Dochází zejména dělostřelecké granáty ráže 155 milimetrů, a to jak v USA, tak mezi spojenci v NATO. Jak jsme již informovali, USA musely sáhnout na zásoby v Jižní Koreji a v Izraeli.

Exploze v továrně, která pochází ještě z dob druhé světové války, totiž vyřadila celou výrobu černého střelného prachu v severní Americe. Je to právě černý střelný prach, který odpaluje další explozivní látky. Například ve zmíněném 155 milimetrovém granátu je ho přibližně 14 gramů na skoro 12 kilo trhaviny.

Nejedná se zdaleka o ojedinělý případ. Titanové odlitky pro houfnice také vyrábí jen jedna firma, stejně tak jako raketové motory pro protitankové střely Javelin. Není divu, vzhledem k tomu, že Pentagon není příliš spolehlivý zákazník. Objednávky mohou přicházet či mizet podle stavu zásob, vojenských střetů USA a také podle rozpočtových priorit. To byl problém i pro provozovatele továrny na černý střelný prach, kteří navíc museli splňovat dosti drastické regule. Po výbuchu původní majitel, který továrnu koupil v roce 2009, skončil podnikání a firmu prodal. Pentagon na znovuzprovoznění poskytl 3,5 milionu dolarů (asi 75 milionů korun). Nicméně výroba se má obnovit až v létě tohoto roku. Prozatím se pro výrobu používají zásoby. Krom USA se černý střelný prach dle WSJ vyrábí ještě v Německu, Polsku, Švýcarsku, Brazílii a v Číně.

Omezený počet dodavatelů není jediný neduh v zásobování vojenským materiálem. Chybí také zkušenosti dělníci v metalurgii, nedostatek infrastruktury pro výrobu baterií a pravidelné nedostatky složitějších mikročipů. To znesnadňuje jakékoliv navyšování produkce. Síť dodavatelů je složitá, velké firmy spoléhají na stovky přímých dodavatelů a až tisíce nepřímých. Někdy trvá velkým společnostem celé měsíce zjistit, že někde došlo k zádrhelu, nemluvě pak o Pentagonu.

Resort obrany prý identifikoval 27 klíčových chemických látek, které se v USA nevyrábějí a musí se dovážet odjinud, například z Ruska nebo Číny. Výhledově chce Pentagon utratit 207 milionů dolarů, aby výrobu přesunul zpátky do USA. Některé se dokonce vyrábějí na Ukrajině. Přesto Pentagon neočekává, že by se problém řešil déle než tři roky.

[ZDROJ](#)